

הלבנות שאלה ופקדון פרק ז

א. המפקיד פרות אצל חברו הרי זה לא יגע בהן, ואף על פי שהן חוסרין ומתמעטין והולכין. במה דברים אמורים, בשחסרו חסרון הראוי להן בכל שנה. אבל אם חסרו יותר מכדי חסרון מוכרן בבית דין, מפני השב אבדה לבעלים; וכשהוא מוכרן, ימכר לכוהנים בדמי תרומה, שמא עשו אותן הבעלים תרומה או תרומת מעשר, על פרות אחרות.

ב. המפקיד אצל חברו פרות והרקיבו, יין והחמיץ, דבש ונפסד עושה תקנה לבעל הפקדון, ומוכרן לו בבית דין: אף על פי שעמדו בהפסדן, ואין ההפסד פוסה בהן הרי הקנקנים והכלים מוסיפין הפסד.

ג. המפקיד חמץ אצל חברו, והגיע הפסח הרי זה לא יגע בו, עד שעה חמישית מיום ארבעה עשר; יוצא ומוכרו בשוק לשעתו, משום השב אבדה לבעלים. והוא הדין לשאר הפקדונות, שלא יגע בהן, אף על פי שהוא יודע בודאי שיוזלו בזמן פלוני, או יאנס אותם המלך: שמא יבואו בעליהן מקדם, ויטלו ממונם.

ד. המפקיד ספר תורה אצל חברו, גוללו אחד לשנים עשר חדש. ואם כשהוא גוללו, פותחו וקורא בו מתר; אבל לא יפתח בגלל עצמו, ויקרא. והוא הדין לשאר הספרים. ואם פתח, וקרא בגלל עצמו הרי שלח יד בפקדון, ונתחייב באנסין.

ה. הפקיד אצלו כסות שלצמר מנערה אחת לשלושים יום, בדרך שאמרו באבדה; וכן כל כיוצא בזה, שזו חובה עליו משום השב אבדה לבעלים. במה דברים אמורים, בפקדון שהלכו בעליו למדינת הים; אבל אם היו עמו באותה הארץ הרי זה לא יגע בו, אף על פי שהוא אבד.

ו. כל המוכר פקדון על פי בית דין, הרי זה מוכר לאחרים; ואינו מוכר לעצמו, מפני החשד. והדמים יהיו מנחים אצלו, ויש לו להשתמש בהן; לפיכך הרי הוא עליהן שומר שכר, אף על פי שעדין לא נשתמש בהן.

ז. המפקיד מעות אצל השלחני, או החנוני אם היו צוררין וחתומין, או קשורין קשר משנה הרי זה לא ישתמש בהן; לפיכך אם אבדו או נגנבו, אינו חייב באחריותן. ואם אינן חתומין, ולא קשורין קשר משנה אף על פי שהן צוררין, יש לו להשתמש בהן; לפיכך הוא נעשה עליהם שומר שכר, ואם אבדו או נגנבו, חייב באחריותן. גאנסו, כגון שאבדו בלסטים מזין הרי זה פטור. במה דברים אמורים, קדם שישתמש בהן; אבל אחר שנשתמש בהן נתחייב באחריותן ככל מלוה שבעולם, עד שיחזירן לבעלים.

ח. המפקיד מעות אצל בעל הבית, בין צוררין בין מתרין הרי זה לא ישתמש בהן; לפיכך אם אבדו או נגנבו, אינו חייב באחריותן והוא, שיטמנם בקרקע כמו שבארנו.

ט. המפקיד חבית אצל חברו, בין שיחדו לה הבעלים מקום בין שלא יחדו לה מקום, וטלטלה לצרכו ונשברה, בין מתוך ידו נשברה בין אחר שהחזירה למקום שיחדו לה נשברה חייב לשלם; טלטלה לצרכה, בין שנשברה מתוך ידו בין שנשברה משהניחה במקום אחר הרי זה פטור.

י. אין מקבלין פקדונות לא מן הנשים, ולא מן העבדים, ולא מן התינוקות. קבל מן האשה, יחזיר לאשה; מתה, יחזיר לבעלה. קבל מן העבד, יחזיר לעבד; מת, יחזיר לרבו. קבל מן הקטן יקנה לו בו ספר תורה, או דקל שיאכל פרותיו. וכלן שאמרו בשעת מיתתן, שלפלוני הם אם נאמנין לו, יעשה כפרושן; ואם לאו, יחזיר ליורשיהם.

יא. הפקדון והאבדה, לא נתנו לתבע אלא במקומם. פיצד: הפקיד אצלו בירושלים, אינו יכול לתבעו בנזב; ואם החזיר לו פקדונו בנזב, מקבלו ממנו. הפקיד אצלו בישוב, והביא לו פקדונו במדבר אינו מקבלו ממנו, אלא יאמר לו הרי הוא באחריותך, עד שתחזירהו לי בישוב, בדרך שהפקדתי אצלך בישוב.

יב. המפקיד אצל חברו, והלך בעל הפקדון למדינת הים, והרי השומר רוצה לפרש, או לצאת בשירה יש מי שהורה שאם בא השומר והביא הפקדון לבית דין, נפטר מאחריות שמירתו. ודברים שלטעם הם, שאין אוסרין זה במדינה זו, מפני פקדון שלזה שברח; ואי אפשר לו להוליכו עמו, שמא יארע לו אנס, ויהיה חייב באחריותו. ובית דין מפקידין אותו ביד נאמן אצלם, משום השב אבדה לבעלים.